

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Felülső szerkesztő háborúba léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Heti 3 kor. 50
Fél évre 7 " | Egy hóra 1 " 20

A nemzeti kölcsön

Makó, nov. 13.

A dus véráldozatokon kívüli, a melylyel a nemzet a monarchia védelmi harcát öntözi, most anyagi közreműködésre kerül a sor. Három hónap óta hihetetlen erővel és elszántsággal tartják fel csarvataik az ellenséges lavázló rohamát és a monarchia két állama, az egész polgárság, a sok milliónyi nép türellemmel, hittel és bizalommal várta a nagy harc eldőlését.

A modern háboru lényege Montecuccoli óta nem változott és ma is a pénzüi, a gazdasági felkészültségtől függ, hogy az élmezőny, a munició és a vérték járó szükségletek kielégítése rendben és bőségesen megtörténjen. Az államra rendkívül terhes feladat vár, amikor az egész fellegyszerzett nép mindennemű igényéről gondoskodnia kell a emellett az államháza tartás rendszeres menetének sem szabad a legkisebb fennakadást szenvednie. Semmi sem természetesebb, mint hogy az állam az összesség érdekében biztosítása céljából az összességhez fordul, amikor olyan anyagi áldozatot kér, amelyet megkövetelni is joga volna, anélkül, hogy gyámölcsöző ellenértéket biztosítsanak. Az új államkölcsön azonban, amely most kibocsátásra került a nehéz időkre való tekintettel rendkívül előnyöket foglal magában, úgy hogy a legóvatosabb iókésnek is iparkodnia kell, hogy a nemzeti kölcsönből minél jobban kivége a részét.

Igen természetes, hogy az állam joggal számíthat rá a joggal várhatja el az összes társadalmi osztályoktól azt, hogy a kölcsön ügyét a magukénak tekinték. Elsősorban a rezzententartó voltokra mindig büszkén hivatkozó osztályoknak kell bebizonyítaniuk, hogy minden áldozatra készek, amikor kivételesen előnyös helyzetekkel arányban álló kötelezettségek hárulnak rájuk. A lópapírág és a tönkesség, vagyis az ingatlan tőke meg kell, hogy mozduljon és oda kell adnia minden nélkülözhető vagyonát, mindent, amit évszázados hivatalágos szerepe számára juttatott. Millióknak és millióknak kell előkerülniük, hogy az állam felhívására erdősítsék ellenállásunk lendületét. Ugyancsak rendkívül várakozással nézünk az ingóitke áldozatkésztség elé: bankjaink, takarékpénztárjaink és ipari vállalataink, amelyek annyiszor élveztek az állam előzenyességét, támogatását, most visszazza kell, hogy fizessék a gyámölcsöző milliókat, annál is inkább, mintán újabb gyámölcsözés biztosítva. Csatasorba kell állniuk a különféle szövetszervezeteknek, egyesületeknek és testületeknek, köröknek is, amelyeknek tőkék, tartal-

lékaik és nemessen befolyásolható tagjaik vannak és közhasznú tevékenységet fejtenek ki.

A tőke nem kerülhet jobb és biztosabb helyre, mint az állam-pénztárba és nem hozhat többet, mint amennyit a magyar állam hitelle garantál. Végül újra hitet kell tennie az egész magyar polgárságnak amellett, hogy egy a nemzettel, nemcsak a javak élvezésében, hanem a kötelezettségek vállalásában is. A betétek, értékpapírok, félre-tett ezresek és összekuporgatott fillérek egész erdeje kell, hogy meginduljon: a nemzeti vagyon sok száz milliója egyesüljön ebben a nagyszerű és páratlan befektetésben, emellyel mindenki a maga küszöbét védi, a maga családját oltalmazza és a maga két kezének a munkáját állardósítja. A német

nép, impozáns és fenséges szövetszereink megrendítette az egész világot, amikor telezsörtia arany-nyal a hadsereg utját, hogy győzelmes, biztos és göröngy nélküli vltó legyen. A magyar nép büszkén és erővel teljesen várja, hogy a vér és arany határtalan folyamata sörpörhesse el az utóból az uton-állókát és összeroppantassza azokat, akik karja és szive erejét megismerik.

Makó város közönsége eddig még minden hazafias ügyből kivette a részét. A nemzeti kölcsön nyújtásánál fontosabb ügyet még nem támogatott a város közönsége. Bizonyos, hogy e nagy nemzeti ügy támogatásával oroszlan részben veszi ki részét a város közönsége.

Szerbia végőrái közelednek.

A szövetszeges hadak fényes győzelme.

Uj harcok Galiciában és orosz földön.

Amint a hivatalos táviratok jelzik, hadseregünk legújabbban fényes győzelmeket aratott. A hadi jelentésekben általában a szövetszeges hadak fényes győzelméről lehet meggyőződni.

Es a most más fázisban kezdődő galicai harcok hadaink teljes győzelmére engednek következtetni.

Mai híreink a következők:

HÁBORUNK AZ OROSZOKKAL.

Az orosz seregek új felvonulása.

Pétervár, nov. 13.

A „Messenger de l'Armée” közli november 7 én az orosz főhadiszálláson levő haditudósítójának jelentését. Eszerint az oroszok akciója azért nem tudott felmutatni valamit, mert dacára nagyon is számottevő túlerőjének, a hadseregek kimondhatatlan nagy frontban állanak harcban, emellyeknek egymással semmi összeköttetésük sincs. Egy különálló hadsereg operál Kelet Poroszországgal szemben, melynek nincsen kontaktusa azzal a több hadseregből álló sereggel, mely

Orosz-Langyelország területén harcol azzal az ellenszeges sereggel, melynek balszárnyát és centrumát a németek alkotják, délen húzódo jobbszárnyát pedig az osztrák és magyar csapatok képezik. Ugyancsak több hadseregből áll az osztrák és magyar csapatok ellen Szak Galiciában egészen Przemyslig és ettől keletre a délre álló nagy sereg s végül van egy kisebb sereg, amely Bukovinában kezdett volt operálni, de a viszonyok következtében az elrendelt visszavonulást több helyütt megkezdte.

Bár Varsó felmentése már régebben megtörtént, a tulajdonképeni jelentőséggel bíró csaták ezekben a napokban kezdődtek. Az ellenszeges sereg új állásának véghezvittele következtében egészen új csatavonal fejlődött ki, melynek legfelsőbb északi pontja a Thornból kiinduló nagy német sereg az 5 jelentős új erdősítésével, alsó pontja pedig benyúlt az Északnyugati Galiciában helyet foglaló ellenszeges csapatokig. E hosszú frontnak minden egyes pontján természetesen nem lehet egyforma eredményt felmutatni. A tapasztalatok a mostani háboru alatt azt mutatják, hogy az ilyen hosszú frontnak legfeljebb egy-egy részén lehet jelentősebb győzelmet aratni, mely egyébként természetesen befolyásolja a pozícióban levő ellenszeges erők működését.

dését. A helyzet most az, hogy a csaták itt ezen a vonalon tartanak, még pedig jobbról és balról egyaránt rejtentő kevességgel. Az orosz csapatoknak főleg balszárnyát a déli részi erdősíti a fővezérel s itt intézetti a legkeményebb támadásokat.

Északi seregünk új elhelyezkedése.

Róma, nov. 13.

A londoni Morsingpost-nak jelentik Szentpétervárról:

Az osztrák és magyar hadvezetőség a Krakótól Kallig menő vonalon igen nagy erdősítéseket és sáncokat építettek. Szentpétervárról tudják, hogy az osztrák és magyar hadsereg mint második védelmi vonalban itt óhajja fogadni az oroszokat. A vonal oly erős, hogy ebből minden ellenállást vissza akarnak venni és megakarják akadályozni, hogy az oroszok a német védelmi vonalat, amely az Odera környékén van, megkerüljék.

A pétervári sürgöny azoszerint ehhez még a következőket fűzi:

Hogyha az osztrák és magyar hadseregnek ez a terv sikerül, akkor a keleti harctéren levő német seregeknek legnagyobb része felszabadul. Ezeket a seregeket azután a francia harctérré küldhetik.

A németek, amikor Varsótól visszavonultak, legjobb és leg-erősebb csapataikat onnan azért vonták el, hogy azokat a nyugati harctérré küldhessék. Ezek a visszavont csapatok már utban is vannak Franciaország felé

Przemysl második ostroma.

Bécs, nov. 13.

A Mittagszeitung tudósítója táviratozza Prágából: A prágai Bohemia című lap mai száma Przemyslből a következő helyzetképet közli:

A polgári lakosság elhagyta a várost. A helyőrség és a vár védőserege a legnagyobb győzelem reményétől van eltelve. Biznak benne, hogy az oroszok ismét lithagyják a fogukat. Az utóbbi napokban rengeteg mennyiségű municiót hoztak a várba és hallatlanul magas hegyekbe halmozták fel a hadikészleteket, úgy hogy Przemysl vára elegendő eleséggel van ellátva és hónapokig nyugodtan állhatja az ostromot.

Tegnapelőtt óta folyvást hallatszik az ágyudörgés, jelöl an- nakt, hogy az oroszok közelednek. Tegnap két ellenszeges aeroplán jelent meg nagy magasságban a

vár felől. Az egyik erődből arapellekkel lövöldöztek rá. Egyenesen a mi felünk felől szállottak el és ekkor mi is jól célba vettük, de magasan repültek és nem tudtuk megállapítani, vajon kárt tettek-e gépekben. Annyi bizonyos, hogy messze felénk szállottak.

Reméjük, hogy a második ostromot épp olyan sikerrel fogjuk állni, mint az első. Kárt azonban nem tesznek. A mi ágyúink és tőrökjeink hasonlítanak a tüzérségnek az övéiknél.

HIREK A NYUGOTI HARCTÉRRŐL.

A flandriai döntő harcok.

Amsterdam, nov. 13.

A párisi táviratok elismerik, hogy a németek offenzívája ellenállhatatlan és hogy Észak-Franciaországban a döntés már csak rövid idő kérdése. Különösen Arras körül hevesek a németek támadási és így lehetetlen megakadályozni a szövetséges sereg áttörését.

Az Yser mentén a döntés már nem várható magára sokáig. A német társaság a franciák, belgák, angolok minden támadását visszaveri, az ellenséget sakkban tartja és az azalatt a maga előnyös helyzetét gondosan előkészítette. Egymás után voltak véres szuronyrohalmok, amelyekben a németek főlényen a szövetségesek felől kétségbevonhatatlan. Egyes helységeket a csatornánál La Bassée és Arras között szuronyral vették be a németek és ezeket a fontos hadállásokat meg tudták tartani, jól lehet a szövetséges seregek mindentalan újabb támadással akarták visszahódítani.

A württembergi herceg Boulogne ellen nyomul.

Bordeaux, nov. 13.

November nyolcadikán a francia főhadiszállásról Bordeauxba jelentés érkezett, hogy a württembergi herceg hadserege nagy erővel támadt és így jól megerősített seregével megkezdte offenzív előnyomulását Boulogne-Hazebrouck irányában. Nyilvánvaló, hogy a német seregeknek Boulogne ellen való felvonulása igen nagy jelentőségű, mert ha ez a kikötő elesnék, úgy Calaisval majdnem egyenértékű kikötőnek jutottak birtokába.

A tiszthiány a francia hadseregben.

Newyork, nov. 13.

A fegyverképes legénységben és a tisztekben mutatkozó nagy hiány arra indította a francia kormányt, hogy minden lehetséges módon gondoskodjék tartalékról. Most már szolgálatra hívták be a külföldi konzulátusi hivatalnokokat is. Az itteni francia konzul, Henry Goiran parancsot kapott, hogy haladéktalanul jelentkezék ezredénél. Goiran tartalékos hadnagy, Goiran tábornok, egykori hadgyimnázistának a

fiú. A tábornok is aktív szolgálatra jelentkezett a háború kitörése után.

Páris és London.

London, nov. 13.

Manchester Guardian egy tudósítója azt írja, hogy Páris és London között ez idő szerint az elképzelhető legnagyobb ellentét uralkodik. Ha Párisból Londonba megy az ember, úgy érzi, mintha egy egész más világba került volna Páris majdnem teljesen kihalt, Londonban pedig még több lakosság van, mint azelőtt. Míg a párisiaknak éjjel nappal a háborúra kell gondolniuk, addig Londonban a csukaszürke egyenruhák és az utoneozási plakátok kívül misem emlékeztet arra, hogy a csatorna tulsó felén harcok folynak.

SZERB HARCTÉR ESEMÉNYEI.

A Vlasic-plania megszerzése.

A szerbek három héttel ezelőtt még keményen tartották a sabac-lesnicali vonalat, amidőn azonban a loznica-krupanj-ljubovija vonali birtokukba jutott, módusukban volt, hogy a sabac-lesnicali védelmi vonalat délről oldalra és hátba támadassanak. Ezzel egy időben bátor csapataink csodálatraméltó hősséggel ostromolták a misori megaslatot és minthán ezt elfoglalták, benyomták a szerb védővonal jobbszárnyát. Minthán így mindkét szárnyán vereséget szenvedett a szerb vonal, kénytelen volt visszavonulni. Győzelmes csapataink ezalatt Loznicától délre is átdözték az ellenséget keleti irányban Valjevo felé és már elérkeztek a sabac-rogarical vonalra, miközben a szerbek hátréjével nagyon heves harcokat vívtak. Különösen keményen tartották meg a szerb Zavlakától keletre a Vlasic-Planian, amely azonban már szintén kezükbe jutott. A szerb főddő való előnyomulásunk most már gyorsabb és könnyebb lesz és a szerbek aligán feltehetnek ki nagyobb ellenállást másutt, mint Karubarától keletre, a belgrád-Valjevo vonalon.

A szerbek kiűritették Valjevot.

Szerbia sorsa mint az antik végzet, az örök Ananké, sőteten lebeg a pusztulásra léli nép feje fölött. A végzet meg előre a maga útján, parancsát a mi víz katonáink viszik lobogójukon. Kemény viaskodás a részük a mi drága véreinknek ebben a megátkozott országban, ahol agg, gyermek, asszony időjárás, hogy, mocsár minden összeesküdött az igazságos megtorlás hordozói ellen. De nincs se emberi alávalóság, se természeti akadály, amelyen erős ne vették seregeink. A Macsava bizonyult offenzívánk arc-himnusi pontjának, amelyre támaszkodva kiforduljuk a szerb glóbusz sarkából. Ez talán csak napok kérdése már. Eddig, lthonról nézve a helyzetet, úgy látszott, hogy Valjevonál lesz az utolsó nagy csata, azonban a legújabb hírek szerint gyors haladásunk megriadván a szerbek kiűritették

Valjevot. E fontos hely birtokunkba vétele talán Belgrád sorsát is megpecsételi, amennyiben ezáltal a szerb főváros elvágtatik a főse-regtől a mint az elszorított iz, magától rothad le a veszüléti ország testéről. A legközelebbi napoknak nyilván ez lesz a főeseménye.

Egy újvidéki lap már arról is értesül, hogy a Macsval, vagyis a Drina-Száva szöveget pár napon belül proklamációval bekebelezik Magyarországba. A hódított területnek egyelőre katonai kormányzója lesz, még pedig magyar ember: Fülöpp Arthur tábornok, a 76. honvéd-dandár parancsnoka.

AZ OROSZ-TÖRÖK HÁBORÚ.

Török sikerek.

Konstantinápoly, nov. 13.

A főhadiszállás egy hivatalos kommunikációja így szól: A kaukázusi terjedelmes harcokban hadseregünk támadja az oroszok második harcvezetési hadállásokat. A hadifoglyok és katonaszervevények vallomása szerint az orosz csapatok hangulata igen nyomott.

Phokia partvidéke és Szmirna térségén egy francia cirkáló és egy torpedóhajtó néhány lövést tett. A két hajó azonban hamarosan eltávozott, mert ellentámaszra találtak. A lövések nem okoztak kárt.

Elsülyedt és megrongált angol ágyunaszádok.

Konstantinápoly, nov. 13.

Az Tercsumani Hahikat értesítés szerint egy török motoros csónak Abadannál, a Salt-El-Arab forkolata közelében egy angol ágyunaszádot megrongált, miközben az utóbbi legénységéből négyen életüket veszítették. Egy másik török motoros csónak, amely a kuvelli sek háza előtt teljesített őrszolgálatot, egy ágyunaszáddal harcra keveredett, miközben ez utóbbi súlyosan megrongálta, úgy, hogy az később elárllyadt.

El Aris bevétele.

Konstantinápoly, nov. 13.

Az El Aris erőd bevételeéről közölt közlésű híreik szerint a benszálló török tagjai sajátkezeléssel távolították el az angol lőbőgőt és a győzelmes csapatok által kiűzött török lőbőgőt a tisztelet jeléül arca vetették magukat. A török tagjai ezután a következő állásokkal szelődtek el: „Segítség az Isten győzelmére a mi szultánunkat!”

Az orosz csapatok felvonulása a Kaukázusban.

London, nov. 13.

Pátervárról jelentik a „Times”-nek november 5 én: Az orosz csapatok egyfolytában harminc órák meneteléssel vonultak át a Kaukázus hóval fedett útjain, hogy meg-

közeliíthessék a török hadállásokat. Ebben a háboruban ez volt egyike a legnehezebb felvonulásoknak. Az oroszok frontja mintegy százhatvan kilométer és az első jelentősebb ütközet Erzerumnál várható, ahol kilencven ezer török áll.

A szent háború.

Konstantinápoly, nov. 13.

Ideérkezett jelentések szerint a silták által szent városok tartott Nedzsef közelében egybegyűltek a kerbelai és nedzsefi ulemák és kihirdették az Ali airjánál egybegyűlt 40.000 hívő előtt ünnepléses felvételüket, mely a háborúban való részvétel kötelességét proklamálja.

Konstantinápoly, nov. 13.

A nedzsefi ulemák fetráinak nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert ezeknek a kibocsátása következtében az összes siltáknak és perzsiáknak, valamint a többi Ázsiában élő mohamedánoknak is részt kell venniük a háborúban. Itt a törökök, perzsák és arabok részvételével tartandó monstregyűléseket készítenek elő, melyeken az Auszria és Magyarország és Németország iránti rokonszáguk is kifejezést fognak adni.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: November. 14. Péntek. Róm kuth. Lénárd hv. Protestáns Lénárd hv. Görög orosz október 25. Aréass és t. Nap kel 6 óra 51 perokor nyugszik 4 óra 35 perokor.

Időjárás. Lényegtelen hőváltozás és elvélve, inkább csak délen megkelefen, csapadékkal. Sürgönyprognozais: hűvös, délen, keleten elvélve csapadék Déli hőmérséklet: 10° fok.

— Országos vásár Makón. A máltól ugynevezett Erzebet-napi országos vásár a holnapi nappal veszi nálunk kezdetét. Holnap lesz az állatvásár, vasárnap és hétfőn a birakodó vásár. Más években ez a vásár szokott Makó városának a legjobb vására lenni ugynepeaság, mint forgalom tekintetében. Ez ez természetes is, mert a népnek ilyenkor van leginkább pénze. A mostani vásárunk nem lesz valami nagyon forgalmas először azért, mert a vidékekről a háború miatt igen sokan elmaradtak, de hiszen éppen ez oknál fogva igen sok helybeli ember is hiányzik. Nagyban korlátozza még a vásár forgalmát, hogy több helyről a kolera zárlat miatt sem jöhetnek.

— Értekezlet a hadikölcson ügyében. Makó város polgármestere a hadikölcson ügyében ma a következő felhívást intézte Makó város közönségéhez: „Értesítem Makó város közönségét, hogy a hadikölcson ügyében Dr. Galambos Ignás Makó város polgármestere folyó hó 15 én azaz vasárnap délelőtt 10 órakor a városi széképület nagytermében felvilágosító értekezletet tart. Felhívom a polgárságot és minden érdeklődőt, hogy a rendkívül fontos értekezleten minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjék.

— Övintézkedések a kolera ellen. Megemlékeztünk már arról, hogy a szomszédos Királyhegyes közönségben több halállal végződő kolera

eset fordult elő. A hatóság a legszigorúbb óvintézkedéseket helyezte fogamatba, hogy a veszedelmes járvány tovaterjedését megakadályozza. Tekintettel a járvány közeledésére, a helyi hatóság is a legnagyobb éberséggel ügyel fel arra, hogy a kolera elleni óvintézkedések betartassanak. Ma vizsgálatot tartott nálunk Téry Ödön dr. egészségügyi felügyelő és a város óvintézkedéseit helyeseknek találta.

Rendkívül közgyűlés a megyén. Csanádvármegye főrendiházi bizottságát a hó 21-re rendkívül közgyűlésre hívta össze Hervay István alispán. A rendkívül közgyűlésnek csak néhány tárgya van. Ezek között a legfontosabb a vármegye alispánjának előterjesztése a hadikölcsonn jegyzése ügyében.

Hadi kölcsön-kötvény vásárlás. A makói református tanítótestület tegnap gyűlésén elhatározta, hogy hosszú években keresztül gyűjtött 1500 korona segélyszámi tőkéjét a most kibocsátandó hadi kölcsön-kötvények vásárlására fogja fordítani. Ugyanzen gyűlés kimondta, hogy a tanácsulat minden tagja (18) egy-egy Anguszta karácsonyi dobozt fog küldeni a hadban levő katonák részére.

Csernovic okkupálása

Érdekes részletek az okkupációról.

Csernovic okkupálásáról rendkívül érdekes részleteket közölnek: Szeptember 2-án Weissenberger dr. polgármester egy levelet kapott, egy fiatal fiu hozta ezt az érdekes történelmi dokumentumot. A levél orosz és német nyelven volt fogalmazva s a levél írója felhívta a polgármestert, hogy ha önként át akarja adni a várost, menjen a cukrai cukorgyárba, hozza magával a város kulcsait és egy fogycsont, ott azian a város átadásának további részleteit megbeszélhetik. Aláírva: Pigarevszky hadnagy.

A polgármester néhány hatósági személy kíséretében el is ment a cukrai cukorgyárba, ott az orosz hadnaggyal megállapodott abban, hogy az oroszok kimélni fogják a polgárok életét és vagyonát, nem kívánnak tiszokat. A polgármester megmarad hivatalában és ellátja a rendőrhatalóság dolgát és azonnal helyreállítja a viszereléseket. Ezzel azután a polgármester el is távozott onnan és otthon a városháza erkélyéről hirdette ki a lakosságnak ezt a történelmi eseményt. Hat órákor kezdtek az oroszok bevonulni Csernovicba. A konsternált és lesújtott lakosság az utca két oldalán némán nézte, amint az ellenség előntötte a várost. Először a kozákok jöttek. A kozákok előtt zenekar ment, a zenekart egy kozákkapitány ostonnal dirigálta. Később huszárság, tüzérség, cserkeszek. A bevonulásnak nem volt valami katonailag imponáló jellege. 9 órákor este két tábornok több tiszti kíséretében a városházára ment, ahol a polgármester és a papság várta őket.

Ariutinov generális, egy kis tömzsi ember, harsány hangon a következő beszédet intézte a lakossághoz:

Isten segítségével az orosz birodalomhoz csatlakoztatjuk Bukovint. Ennek a történelmi eseménynek látható jelétül kitűztem az ezred zászlóját és felhívom a polgármestert, hogy a birodalmi zászlót tűzesse ki. Az orosz katonák nem fognak fosztogatni és nem fognak erőszakoskodni. En azonban követem az osztrákok példáját és azt követelem, amit Baumann generális követelt, amikor be-

vonult Kamenec Podolszkyba. Hat-száz ezer rubel hadisarcot vetek ki a városra, melyet reggel öt óráig vagy akármiféle pénzben le kell fizetni. Ha ez meg nem történik, ágyúimat a városnak szögezem és a földdel egyenlővé teszem.

A tábornok beszéde után hatalmas hurráh hangzott fel és a kozák zenekar az orosz himnust játszotta. Rejttenetes félelem veit erőt rajtunk — mondja a jelentés írója —, hajunk az égnok állott s hideg szaladt rajtunk keresztül. Sokan hangosan zokogtak. Később a tábornok kíséretével a városházára ment. A város polgárai és a papság arra kérték a tábornokot, hogy mérsékelje a kivett szarcot, mert a tehetőse lakosság elmenekült Csernovicból s azok, akik itt maradtak, szegények. A tábornok eleinte hallani sem akart a hadisarc redukálásáról. Toporzékolt, kiabált, öklével az asztalra csapott:

— Az osztrákok is így cselekedtek. Kamenec Podolszkyban a lakosság fel kellett áldozni az ékszerreit, hogy megmentse a várost.

Nagynehezen mégis rá lehetett venni a generálisra, hogy beérje 300 ezer rubellel. Este megkezdtek a hadisarc összeszedését. A lakosság a miye volt, a városházára vitte, ezüstöt, aranyat, ékszert, fülbevalót, jegygyűrűt, az ortodox zsidók a pénzek esti ezüst gyertyatartókat vitték a városházára. A csernovici érsek 50 ezer korona értékű ezüstneműt adott. Azonban még hiányzott a pénzből s miután látták, hogy az önkéntes adakozásból nem lehet előteremteni a még szükséges összeget, a hatóság közbenjöttével kinyitatták a ékszeres üzleteket és azokból vettek még annyit, amennyi kellett. Öt órákor aztán meg volt a pénz, erre az orosz generális kijelentette, hogy nem fogadja el a hadisarcot, neki csak az volt a célja, hogy a csernovici lakosság ugyanazt érezze, amit Kamenec Podolszky lakosságának kellett elszívni.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelméi.

(647)

87. fejezet.

Az új gróf.

— Üdvözöllek tehát én is, minál ismét! Elismerem, hogy merészebb és lángesebb vagy nálam. Oly termet eszelél ki és hajlékát végre, melyhez fogható talán még nem gondoltak ki sehol s mely egy csapással gazdagokká tett bennünket! A mai saakmányi majdnem egy millióra becsülöm! E gazdag préda legmerészebb vágyaimmal is teljesíthető!

Szappanos arra fitymáló mezdulatot tett kezével:

— Ugy látszik, csak holmi szótöcepolítást írtetek. Rátestetek egy párutára, vagy kereskedőre illeszgetéssé által kényszerítettétek pénzé- nek kiszolgáltatására. Ha egy gazdag bankári elemltetek, akéiri aztán százezer líra váltságdíjat kértetek, az már nagy delog volt nálatok!

De mennyi fáradtságba, utánjárásba, alkudozásba és várásba került, míg pénzt láttatok. A legtöbb esetben a rendőrséggel gyúlt meg a bajotok.

— Igaz, igaz! hagyták ezt helyben többes!

— Ezenfel azonban másképp lesz minden, folytatá Szappanos. Oly nagy szabású vállalatokba kapunk, melyekből mindegyikünknek legalább egy millió jut...

— Sapristi, egy millió? néztek egymásra a macaroni és polenta- evő olaszok.

— Mondom, legkevesebb egy millió! erőlté Szappanos. E mellett nem lesztek ám kénytelenek barlangokban lakni és uttalan utakon bujdosni.

— Hát?

— G vallérok módjára fízom életet fogtok élni és két kézzel szórni a pénzt előkelő mulatóhelyeken.

— Akkor ugyan nem takarít meg egyikünk sem nemcsak egy milliót, de még ezer lírát sem! jegyzé meg Callatini kissé csipősen.

— Persze, mert még nem tudjátok a módját! intett a kezével Szappanos. De ha megmondom, akkor tántni fogjátok a szátokat! Előbb azonban a magándolgát akarom elvégezni. És azonkívül még egy kijelentéssel is tartozom nektek. Emlékeztetek még Del-Monte grótra?

— Hogyne emlékeznénk! A mi nap ide hurcoltuk őt, a bitang azonban kifogott rajtunk.

— Nos ez a Del-Monte gróf vissza fog térni hozzunk állani.

— Mit? hislították a banditák felegrálya.

— Igen, egy félóra múlva itt lesz a gróf és szél fog benneteket ugrasztani.

A banditák tegyverhez kaptak. Legyetek nyugodtak! intett nekik Szappanos.

— Del-Monte gróf már itt van köztetek...

— Ugyan ne bolondozzál! fakadt ki Callatini mérgesen.

— De bizony itt van az én sze mélyemben! Del-Monte gróf én vagyok!

(Folyt. köv.)

Kiadó hagymaföld

zöldség, gabona és lucernásnak
Ritz Miksánál

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és bőrvörösség és mindentéle bőrtisztátalanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfíjtó szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona. Vilma szappan 70 fill. Hajfíjtó 1 koronás piperezerek több kiállításos érmekkel voltak kitüntetve.

Legjobb

asztali- és gyógyborok

Ritz Sámuel özv. cégnél

kaphatók.

Herés árpa szalma, polyva

kazalonként és ölenként eladó közel a városhoz

RITZ MIKSÁNÁL.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek fokozottabb erővel léphetnek fel, miérrt is szükséges hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer kéznél legyen. A jelenkor legjobb fertőtlenítőszer a

Lysiform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 80 fillérért minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, miérrt is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiseptikus köztözekeknel (sobekre és daganatokra), kéz és arcomosásra és ragályok elhárítására, növények alatti irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

Lysiform-

szappan

finom, gyenge piperezszappan 1 százalékos lysiformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még csecsemőknel is; szépíti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Darabja 1 korona.

Fodormentalysoform

erősen antiseptikus hatású szájviz. Szájbűzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízbe. Eredeti üvege 1 K 60 f. Az összes lysiform-készítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában és u abban a jobb fűszerkereskedésekben is. Kívánatra bárkinék ingyen és bérmentve megküldjük az Egészség és fertőtlenítés című érdekes könyvet. — Ahol Lysiform nem volna kapható, oda közvetlen is küldünk 6 korona előzetes beküldése esetén 3 üveg Lysiformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.

Dr. Keleti és Muranyi
vegyészeti gyára

UJPESTEN.

